

## Pusti to...

Pusti to — za ženske ni,	Pesnikov prepoln je svet,
Kaj bi pela;...	Kdo jih mara? —
Slaba pevcem se godí,	Saj ves svet je že poet,
Breri jela. —	Pesem — stara!

Pridno raje uči se  
Kaj o kuhi, ...  
S pesmami ne muči se  
V prozi — suhi!...

Bogomila.



## Veronika na Marijaceljski božji poti.

Piše Gričček.



edi tudi ti, moja ljubezniva čitateljica, kako je potovala naša Veronika! Začetek je bila le želja, iskrena želja in hrepenenje. Ta želja pa se je vzbudila neko nedeljo po binkoštih — kadar je v farni cerkvi domači duhovnik z lece po pridigi in označil pristavil kratko pojasnilo o zasebnem vlaku, kateri bode prevažal za veliko Gospojnico Marijaceljske romarje do Kapfenberga itd. itd. Takrat se je izvršila v Veronikinem starem srcu hipna odločitev, najmlajša, najnovejša želja. ...

Pri opoldanskem obedu je izmed naš nobeden ni posebno opazoval, po obedu kadar je pa pomivala posodo, je kazala na to opravilo nenavadno dobrovoljen obraz. Obračala se je nagleje, a vedno se je pomikala z glavo proti steni ... in kadar je bila z vsem obličjem skrita v kotu, je izpregovorila naglo sama seboj: »da bi le tudi jaz šla na Marijaceljsko božjo pot!«

»Zakaj pa ne?« se je oglasila mirno mamica. Naglo se je Veronika vsa obrnila pa pogledala z živahnimi očmi mamiči in meni v obraz, ki sem uprav strmela nad to nepričakovano novico.

Odločeno je bilo. Seveda se je bilo z mamico še marsikaj pomeniti, ker je tudi ona ravno isti čas nameravala z doma. Ko sem ostala

sama z Veroniko, sem imela še več prilike opazovati, kako so vplivali nanjo ti novi časi. Enkrat — tako na samem — me je prav skrivno vprašala, ali se vozi z vlakom pač prav dolgo in če pojde vlak tudi čez Maribor. Kadar sem ji zatrjevala, da bode gotovo zadovoljna s tem, kako dolgo se bode vozila ter da ne bode videla le Maribora, ampak tudi Gradec, — brala sem ji iz obraza, da bi tega potovanja ne odložila več, za ves svet ne. Jaz sem to že skoraj pazabila, ko pride še enkrat za menoj in vpraša: »pa vlak smukne kar skozi — ?« V tolažbo sem ji pomnožila minute čakajočega vlaka, če tudi čakajočega vlaka, če tudi nisem povedala, da bode gledala ta čas le sam samcati kolodvor in postajsko poslopje. Ona je pa ihtela vsa srečna: »Tedad bodem jaz še vse to videla!«

O »razredih«, — o katerih je po nesreči nekaj slišala — je pa hotela modra Veronika skoraj več vedeti nego jaz.

»Saj vem, saj vem kako je v — šolah« je dejala po svoje. Ko sem ji razložila, da je po razredih treba plačati dražje ali ceneje, se je takoj odločila za ceneji prostor.

Vedno bližje je prihajal dan odhoda. Uboga Veronika! Moji sveti so ji napravljali gotovo še več skrbi, nego jih je že imela sama. Enkrat sem ji naročala, naj se gorko opravi, drugokrat, naj ne nosi po svetu nič nepotrebne, a da naj nikar ničesa ne pozabi ali še celo izgubi! Zadnje dneve — ker že poznam njeno navado — sem ji vsaj enkrat na dan pravila nekaj, kar je najmanj rada poslušala, da naj namreč nikar ne prinaša preveč »odpustkov«. Slednjič se mi je kratko odrezala, že vsa nevoljna: »Kdor od mene ničesar noče, nima me rad.«

Zadnji popoldan me je povabilo neko dolgotrajno žensko govorjenje pred hišo. Našla sem Veroniko pri hišnih durih na pragu stoječo — roke sklenjene kakor ob največjih praznikih — v živem razgovoru z drugo žensko, v katerej sem takoj spoznala isto, ki v Veronikini odsotnosti opravlja težja dela.

»Ključke oddajam« mi je rekla zelo resno in slovesno. Na to jo je peljala v hleve h kravi, h svinjam, prav za prav le pred hlev: živini ni hotela kazati, da je tako trdosrčna, da jo prepušča drugim rokam. Tamkaj pred durmi je naročevala in razlagala reči . . . , ki res niso preslabe za »gospodinski dnevnik« male gospodinje. — Zbirale so se kure, prilazila je muca — vsem je prihajalo nekako težko.

Tisti večer je v vrtu na Veronikinem rožmarinskem grmu izmanjkalo najlepših vrhov.

Drugo jutro na vse zgodaj, ko sem jaz prtipala v kuhinjo, sedela je naša potovalka že vsa oblečena na svojej postelji; le reči

je imela še vse razmetane. Močno je godrnjala, vedno me je gonila nazaj v posteljo, a jaz sem jej dejala, da sem vstala zato, ker pojdem v cerkev k romarski maši! Neprenehoma se je hudovala, kadar sem začela kuriti, in zatrjevala mi, da ne zajtrkuje — a z vidno slastjo je vendar posrkala gorko pijačo; postreči si je pa tudi dala, kakor po vsem tuji človek! Kadar je začel že zvon vabiti, stala je še vedno stara Veronika sredi kuhinje za mizo, pred ogledalčkom na culico prislonjenim, prelagala svoj robec, premikala svetilnico, zavirala, odvirala plamenček, oh, močno se trudila . . . . Dobro, da sem jej že prejšnji dan dala krajcarje za svečko in vbogaime, da ni zdaj zgubila časa! Danes sem jej le še stisnila roko, prosila jo záse kratke molitvice. —

Minili so trije dnevi in dve noči v katerih je bila Veronika na tujem, širnem svetu.

Tretji večer že v noč je močno potrkalo na moje okence. Ona! Hitela sem odklepat k hišnim durim. Vsa trudna je stopala čez vežo v kuhinjo stopivša pa je gledala dolgo okolu in — potem si je od-dahnila. — Prav dobro se jej je dozdevalo, da sem jo pričakovala s pripravljeno večerjo. Govorili pa nisva tisti večer veliko.

Govorili sva tem več pozneje.

Prav kakor si je bila Veronika mislila že sama pri sebi — odkar je slišala od drugih, da bode prav mnogo romarjev — prav tako je bilo: prihajalo jih je toliko na postajo, da če prav je bilo še po noči, vendar ni bilo prav nič dolgočasno. Kdor je došel prej, ta je bil na boljšem! Kakor hitro je prisopihal vlak, misliti je moral vsak le na se: vsi so naglo drug za drugim stopicali po tistih ozkih, črnih stopnicah. No, enkrat na vlaku, ona ni dolgo premišljevala, zasedla je po njenem menenju najboljši prostor; potisnila se je tja lepo v sredo, kolikor mogoče daleč od okna ali vrat — kjer ni nikoli ljubega miru! Ne, odmaknila se pa res nikomur ne bode. Naj drugi tudi kaj slabšega skušajo! Ona hvali Boga, da že sedi, da ima svojo culico pred seboj na kolenih; ogleduje jo saj vedno lahko. Luč je tudi ravno nad njo — slaba, malo temna je res.

Začelo se je premikati; vozijo se! Ej, kaj je bilo zdaj čudenja, pripovedovanja in izpraševanja med vsemi tistimi, ki so se vozili v prvič! — Postali so s časom tako znani in domači med seboj kakor pravcate ovčice ene črede iz enega hleva.

Od postaj se sprvič ni videlo družega, nego da so postali, da je prenehalo guganje in šumenje ter da — se je dosti glasneje razumevalo, kar so govorili. Ali kadar se je v vseh oknih, za rosnimi

šipami že danilo . . . šent ti, tiščale in tiščale so se vsakokrat pred oknom ženske glave, vrivale se in klepetale, kakor bi se videlo Bog ve kaj! Skoraj da je Veronika postajala nemirna. In kadar so zopet stali, je bilo na drugi strani ravno tako!

Nesrečna radovednost! Do Maribora je še strpela. Tamkaj se je pa morala vzdigniti. A ne za dolgo; premislila si je — saj pridemo še v Gradec! Gradec pa, Gradec! Hoče, mora ga videti. Stala je že, ko so še vsi drugi sedeli. Nemo je zrla naprej v nebroj hiš, streh in stolpov in bilo jej je, kakor bi pred njo oživila katera istih papirnatih oglednic, katere je že kedaj nosil stari domači pismonoša v hišo. Še le kadar je zavozil vlak pred dolgo poslopje postajske hiše, je začela z drugimi klepetati.

No, saj toliko so si bili že vsi dobri, da so vsi silili — k oknu! Enkrat je eden srečno nastavlil svoji očesci, drugokrat drugi; videli so pa vsi enako: dolgo hišo, velika okna, vrata pri vratih; in ljudi! Oj . . . če bi se ona, Veronika tukaj izgubila!

Čez nekoliko časa so srečno odvozili in se poslovili iz Gradca, čeprav je tukaj na kolodvoru zbrano ljudstvo mahalo in stresalo bele rutice, da je bilo skoraj smešno gledati! Toda ta nerazumljiva prikazen se je dogajala še večkrat; včasih od posamičnih oseb in še celó od delavcev na polju. Tudi malih otročičev je bilo nekaj med delavci — že so se vadili v delu! Nekaterim romaricam so se baje smilili — a nihče ni baje črnil več, kadar je Veronika modro dostavila, da »če jedo, naj pa še delajo!«

Nečesa vendar ni mogla takoj razumeti: zdelo se ji je, kakor bi jo bil kdo vzdignil in postavil skoraj za četrť leta nazaj. Saj so stala tukaj polja, in se delala ista opravila kakor pri nas pred meseci! Ljudje gotovo niso zaostali — saj zdeli so se pridni in marljivi, ker je bilo vse snažno in čedno okolu hišic! — toda zemlja in podnebje bodeta menda kriva. Razveselilo jo je, kedar koli si je zmisllila nazaj na dom . . . naš kraj je le blagoslovljen. Glej no; cvetočo lipo! Kje je to že doma! Pri nas so čebelice že vse nad cvetočim ajdovskim poljem.

Kapfenberg in tudi mali železnični tir do Au-Seewiesen, imeli so že za saboj, kadar so korakali po beli cesti med ozkimi zelenimi dolincami, tik visokih hribov, Ogledovali so si mnogo goveje živine, ki je mulila travo po strmih senožetih. Bil je prijeten hlad. Čudili so se mu o vročem letnem času, ter se razgovarjali o zimi. Privoščili so iz srca skrbnim gorenjcem vse že pripravljene kupe drv za kurjavo ter lukali v goščad krasnih gozdov.

Naša Veronika nima ne logov, ne vinskih goric, da bi se z zadnjimi ponašala proti planinskim sobratom — prostega srca in duha je občudovala vse zelene vrhe, ter vspela tudi še dalje in višje — do ogromnih, belih, skalnatih pečin. In vse kar je videla, prikradlo se ji je notri v srce.

Pa kaj pomaga človeku ves svet, če sam postaja slab in truden! ? Dolgo dovolj se jej je še ljubilo zasledovati bistre potočke, ki so šumeli od mlinov do žag, od žagic do mlinčkov, pa razglašali to pridnost svojo, preden je še kdo videl...! Sčasom je pa prepustila te Božje stvari vse Božji previdnosti in skrbela sama zase, kako spravi in vplete to neizrečeno dolgo pot v nit svojega današnjega življenja. Osem ur hoda! Gotovo je bila Božja volja, da je zamudila vso slovesno procesijo; vsi soromarji so vnhajali naprej ter jo — že blizu cilja — puščali samo, ki se je počasnih korakov premikala čez zadnji vrh do bele cerkve. Ne vé, kako je prišla mimo tistih kamenitih podob skozi vrata kakor v temni božji grob, ne vé, kako je zlezla v bližnjo klop, se naslonila in zadremala — — —.

Je-li so to sanje? Je-li resnica? ... Prebudivši se, zagleda pred seboj — v sredi velikanske cerkve — kapelico, oj kapelico z v srebrnem svitu blesketajočo ograjo z nebeško lepim oltarčkom! Kako jo to mika! Vstane — slabosti ne čuti in culice tudi še ni izgubila — tiho, po prstih po otročje prihiti, vstopi, poklekne in — gleda! Vedela je, da zdajci kleči pred ono toliko obiskano podobo, pred — obličjem nebeške Gospe. Še se ni nagledala, čeprav je začevši moliti, že zmolila vse molitvice, kolikor jih je znala in med vsako posamezno molitvico dolgo premišljevala kaj in za koga bi molila najprej. ...

Vsi soromarji so se že pomikali po cerkvi, stikali po kotičkih, iskali in pregledovali, kaj je čudežnega in posebnega.

Tudi Veronika je vse pregledala in se vsemu čudila. Ali ... natanjko zapomnila si vendar ni vsega, morda si zapomni, ko pojde v drugič tija. Povedala mi je namreč za gotovo — drug teden, ko jo niso več bolele noge! — da pojde, da hoče še enkrat iti na Marijacejsko božjo pot. Da ji le Bog da zdravje!

